

“A. H., Beye cevap!

«Üç senede verilen muafiyet 75 değil
18 milyondan ibarettir»

A. H. Bey, kooperatif mecmuasında sanayicilere hitaben ikinci bir makale daha neşretti. Bu meçhul iktisatçı, bu sefer de sanayicilerden 60, 70 bir hesap sormaktadır.

Millî Sanayi Birliği kâtibi umumisi Nazmi Nuri Bey dün bir muharririmize A. H. Beyin hesapta niçin yanlış olduğunu da şu suretle izah etmiştir:

«— Evvelâ şu cihet bilinmelidir ki 1927 tarihinde 15 sene müddet için mer'iyete giren teşviki sanayi kanunu bugün beşinci senesini idrak etmiştir. Kanun henüz müddetinin üçte birini idrak etmemiş olduğu halde bile tatbikatının feyizli semereleri en bedbin olanlarımızı da hayrete düşürmüştür. Maddî misalleri sergilerdir. Teşviki sanayi kanununun on beş sene müddetle mer'i olması hakkındaki kayıt, mücerret bir kayıt değildir. Bir memlekette yenden teessüs edecek sun'î bir vücudün

'Sanayi Birliği Reisi Nazmi Nuri Bey
on beş seneden az bir zamanda doğup
Lütfen sahifeyi çeviriniz

büyümesine imkân olmadığı muhakkak olduğu içindir ki kanuna (on beş sene müddetle mer'idir) diye bir madde ilâve edilmiştir.

Şu halde memleket ihtiyacına teka-bül edecek istihsalâtın henüz gideceği yolun üçte birini yürümemiş olan sanayiden hesap istenilmesi bitaraf bir mü-talea değildir.

Sanayicilere, senede 20, 25 üç sene-de 75 milyon lira miktarında muafiyet-ler verildiği hakkındaki mü-talea tama-men yanlışır.

Son resmî kayıtlara nazaran muafiyet miktarı senevi 6 milyon lirayı geçme-diği en salâhiyettar makam tarafından söylenmiştir. Biz de bu mevsuk beyana-tı tasdik edebiliriz.

Yekûnu 2000 i tecavüz eden sınaî müesseselere bu muafiyeti taksim eder-seniz, izam edilen miktarın hakikisini bulabilirsiniz. Binaenaleyh fabrikalarımız 70 milyon değil, 18 milyonluk bir muafiyetten istifade etmişlerdir. Ma-a-mafih bu miktar da geçen hazirana ka-dar olan zamana aittir. Bir çok milyon liradan ibaret olan bu seneki muafiyet-ten de yalnız bir kısım sınaî müesseseler istifade eder.

2064 numaralı kanunun ikinci mad-desi sınaî müesseselerin mevaddı iptida-ye gümrük muafiyetinin lâğvedildiğini kaydetmektedir. Fabrikalar getirdikleri makineler ve ham maddeler için güm-rük vermektedirler. Aylardanberi re-sim vererek ham madde ve makine getiriyoruz. Teşviki sanayi kanununun di-ğer muafiyetlerine gelince, sanayiciler aleyhinde bir makaleye mevzu olacak kadar ehemmiyetli de-ğildir. Bugün fabrikaların gümrükte yüzde 10, fabrika-larda yüzde 10 ki ceman yüzde 20 ola-

rak verdikleri muamele vergisi teşviki sanayi kanununda baki kalan muafiyet-lerin çok fevkindedir.

Türkiye sanayii hakkında ortaya bir fikir atmak istiyen her hangi bir münev-verimiz, evvelâ sanayii ve sanayi haya-tını yakından görüp tetkik etmeli, Tür-kiye sanayii hakkında muhtasar da olsa bir fikir sahibi olmalı ve ondan sonra ya-zı yazmalıdır.

Memlekette iki şeker fabrikasının te-sisi sermayesi 10 milyon liradır. Zingal kereste fabrikası 8-10 milyon liradır. Yekûnu kıymeti 50-60 milyon liraya ba-liğ olan debagat, mensucat, değirmen, trikotaj, sabun ve diğer sınaî müesseseler memleketin garbe akıp giden milyon-larca liralık servetinin tamamını değilse bile her halde büyük kısmını memleket-te alıkoyabilmiştir. Bugünkü fabrika-larımızın bir kısmı memleket ihtiyacını tamamen, diğer bir kısmı da kısmen tat-min etmektedir.

Önümüzdeki seneler bu noksan da telâfi edilecektir. Maamafih biraz sabırlı olmaklığımız lâzımdır. Bir fabrika me-selâ imtiyazlı bir nakliye sirketi gibi he-men teessüsünün akabinde sermayeda-rına faide vermez.

Kontenjan tahdidine rağmen ithalâ-tımız gene fazladır. Eğer bugünkü milli sanayi memleket ihtiyacatını karşıla-mamış olsaydı ithalât miktarı her halde daha çok olurdu.

Alpullu, Usak fabrikası muhitini re-faha sevke, Zingal, Ayancık dağları şenlendirmeğe, diğer fabrikalarımız bu-lundukları mintakanın mektebi ve maîşet yuvası olmağa başladı. A. H. Bey! Gi-dip görünüz ve ondan sonra söyleyi-niz...»